

РЕЗЮМЕТА

на научните трудове гл. ас. д-р Таня Иванова Казанджиева за участие в конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 2.1.(Българска литература за деца и фолклористика), обявен от СУ „Св. Кл. Охридски” в ДВ., бр. 9/02.02.2016 г.

В своите научни трудове гл. ас. д-р Таня Казанджиева разглежда проблеми от областите на българската литература за деца и юноши, на българския фолклор, на културната и социалната антропология и на медиите.

В конкурса д-р Таня Казанджиева участва с книгите „Македонска звезда- ретроспективна антология за малките българи”(2012) и „Фрагменти от българската литература за деца и юноши – XX век”(2016), както и с цялото си научно творчество до този момент.

Книги:

„Фрагменти от българската литература за деца и юноши – XX век”(2016), София, 2016, „Веда Словена – ЖГ”, 180 с.

Книгата „Фрагменти от българската литература за деца и юноши- XX век” е замислена като опит да се проследят някои тенденции и проблеми в развитието на българската литературна словесност за деца през XX век. Тя се състои от 7 отделни глави и 7 приложения към тях. Подредени са хронологично, за да могат да представят една по-цялостна картина на избрания времеви „фрагмент”, изобразявайки тематичното и жанровото многообразие на произведенията за деца от този период.

Своеобразен обединителен център е разполагането на литературните текстове в медийното поле на периодиката за деца(списанията: „Македонска звезда”, „Детска радост”, „Прозорче”, „Детски живот” и „Градинка”), но и с ракурс към периодиката за възрастни (в-к „Македония”).

Отделните глави интерпретират различни теми, по-често останали встрани от традиционния изследователски интерес, а именно – представянето на литературата като философия, произведенията и периодичните издания, предназначени за децата-бежанци (от Македония и Тракия) по време на въстанията и войните (Балканска, Междусъюзническа и Първа световна война), темата за „родния край”, като отглас на мита за вечното завръщане, двойствената битийност на писателите (творци-граждани) и нейните проявления в творчеството им, процеса на развитие на литературната приказка и историческия разказ за деца от средата на миналия век.

Дългогодишното маргинализиране на литературата за деца и юноши поставя пред днешните изследователи редица сериозни задачи, като изследването ѝ в диахронен план, изграждането на нейния пълноценен литературен образ, представянето пред съвременната публика на значими творби и автори, потулени от времето и от обществено-политическите условия. Този факт провокира идеята в книгата да бъде прибавена и приложна част, в която са представени пълните текстове на някои от анализирания произведения. Така читателят може да се докосне пряко до литературната тъкан на тези творби и да осъществи в контакта си с тях своята лична интерпретация.

Не достатъчното изследователско внимание към творчеството на художници и илюстратори, както и към цялостното художественото оформление на книгите за деца е причината да бъдат пресъздадени, доколкото е възможно, и оригиналните илюстрации към текстовете в

приложението. Цел на тази интерпретация е възможността читателят да се срещне със синкретизма на слово и образ, задължително условие на литературата за деца, да види и да усети единството на литературни и визуални внушения, така както са представени в момента на тяхното създаване в изданията за деца и юноши от този период.

**„Македонска звезда- ретроспективна антология за малките българи”,
София, 2012, изд.”Мария Арабаджиева”, 233 с.**

В редица свои публикации Таня Казанджиева насочва изследователското си внимание към тема, която повече от половин век е не само потулявана, но и умишлено оставена в страни от научните търсения, а именно – литературната и медийната продукция на българските бежанци от Македония и Одринско.

В тази книга е направен опит да се разкрият част от плеядата автори, произведения и културни факти, укривани, маргинализирани или подминавани поради идеологически или субективни естетически оценки. Чрез интерпретацията на литературните и медийните текстове, предназначени не само за деца, се прави опит този свят да бъде реконструиран както в литературното поле, така и в културната цялост.

В книгата за първи път се доказва фактологично, че списание „Македонска звезда”(1909-1910) е първото българско издание, списвано на литературен български език, предназначено за деца и юноши с българско самосъзнание, които живеят извън пределите на Родината. Това е особено важно, предвид историческия факт, че то се разпространява на територията на Македония и Одринско след освобождението на страната от османско владичество. Интерпретацията на корпуса от текстове, представени в

съвременното издание, разкриват механизма на съхраняване, утвърждаване и транслиране на етнокултурна идентичност в литературна и медийна среда.

Представен е и още един важен факт от развитието на периодиката за деца у нас, а именно, че „Македонска звезда” е единственото детско списание от началото на XX в., което има целенасочено две публикации – вътрешна (децата от Царство България) и външна (децата от Македония и Одринско). В този контекст, въпреки потвърдената му енциклопедичност, която е в каноните на тогавашната периодика за деца, трябва да се каже, че то притежава известна идеологическа окраска. Тези текстове са умишлено пропуснати, тъй като се отнасят за тогавашния социополитически контекст на Балканите.

В книгата са представени и други специфични характеристики на списанието: набор от текстове, целенасочено адресирани към различна по възраст аудитория (деца, подрастващи, юноши). Този факт е интерпретиран чрез уникалната роля, която е зададена изначално на идеята за това списание, че то е предназначено „не само за малките деца, но и учениците от долните класове на гимназиите”; обемно книжно тяло на всяка отделна книжка -за първи път се установява уникалният обем от около 30 стр.

В книгата списанието е представено в цялата му пълнота – с комплексния му характер, с богатството на жанровите форми, със сериозния набор от илюстрации. За първи път се обявява и един културен феномен(факт), неповторен в историята на българската литература за деца и юноши, а именно – състава на редколегията, който обединява в себе си най-изтъкнатите имена на словото и четката от това време, в творческата им задача, адресирана към малките българи.

Македония в рисунки, София, Военно издателство, 2003 г. , 41 с.,

През 2003 г. , в съавторство с Надежда Драгова, е издадена оригиналната по своята композиция книга-албум „Македония в рисунки”, превърнала се в библиофилска рядкост. В нея са представени 31 рисунки на художниците Борис Денев, Александър Мутафов и Димитър Пандилов, публикувани в едноименната рубрика във в-к. „Македония” с главен редактор писателят Димитър Талев. Рубриката придава особен смисъл на вестникарската страница, на която са публикувани рисунки или скици, сътворени с молив, въглен или креда. Те изобразяват пейзажи, образи, изгледи и обичаи от Македония, рисувани по време на войните.

Книгата разкрива механизма на взаимодействие между вестникарската илюстрация и изданието(медията), който надгражда функциите на вестника - от информатор и „място на памет”(П.Нора), той се превръща и транслатор на етнокултурна идентичност.

Статии:

Функциите, корелациите и ролята на фолклора при изграждането на българския културен модел са теми в следните публикации на д-р Т. Казанджиева :

- Фолклорната словесност и вестникът – един културен модел, Военно-научен форум с международно участие, сборник научни трудове под общата редакция на Георги Камарашев, Национален военен университет и Съюз на учените в България, ВТ, 2004;

- *Българската душа във фолклорните миниатюри на Иван Серафимов*, сборник доклади от годишната университетска научна конференция с международно участие на НВУ “В. Левски”, т. 7, ВТ, 2011;

- *“Турското” кафе – магия, страст и ритуал* – статия в он-лайн издание “Да пием турско кафе”, проект на журналистическо сдружение “Балкански форум” - http://www.filizhyusmenova.com/2011/02/24/7/?wpfb_dl=43 – 2011;

- *Образът на коня в духовния свят на хората*, сп. Езда, Год. X, бр. 96, С., февруари 2015 ;

Насочването на изследователското ѝ внимание и интерпретациите ѝ по проблеми на културната и социалната антропология и медиите, са видни в публикациите:

- *Запазване на етнокултурната идентичност на македонските и тракийските бежанци след Илинденско-Преображенското въстание във вестниците “Македония” и “Тракия*, сборник доклади от военнаучната конференция на тема “Илинденско-Преображенското въстание в 1903 г.” , подготовка, провеждане, последици”, ВИТА, В. Т., 2003;

- *Литературно-историческите портрети в една неиздадена книга на Петър Завоев*, сборник доклади от годишната университетска научна конференция с международно участие на НВУ “В. Левски”, т. 7, ВТ, 2011;

- *Тайният символен език в българските църкви*, Сборник Юбилейна научна конференция “Езиците на културата” по повод 35 години от създаването

на ЮЗУ “Неофит Рилски” и във връзка с юбилей на проф.дфн Надежда Н. Драгова, ЮЗУ “Неофит Рилски”, 2012;

- **Българският аспект на миграцията – бежанството**, сборник “Мигриращи култури и социални практики, съвместно издание на Факултета по славянски филологии в СУ „Св. Кл. Охридски”, Института за литература при БАН с Издателски център „Боян Пенев”, Академичния кръг по Сравнително литературознание, УИ „Св. Кл. Охридски”, 2013 ;

- **Меморатът като историческо свидетелство за измеренията на личността (Гоце Делчев и Дамян Груев)**, сборник доклади от годишната университетска научна конференция с международно участие на НВУ “В. Левски”, т. 15, ВТ, 2014;

- **Медийни ретроспекции на Балканската война в пресата на бежанците от средата на ХХ в.**, сборник доклади от годишната университетска научна конференция с международно участие на НВУ “В. Левски”, т. 15, ВТ, 2014;

- **Антропологични текстове във „Вестник за жената”**, списание за библиотечни и информационни науки, книгознание и литературна история, НБКМ, СУ, Св. „Кл. Охридски”, кн. 1, 2015;

Доклади:

Гл. ас. д-р Таня Казанджиева участва с доклади в редица научни форуми, организирани от: Института за литература на БАН, Националния военен университет „В. Левски”, Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методи”, Военна академия „Г. С. Раковски”, Софийски университет „Св. Кл.

Охридски”, Русенски университет „А. Кънчев”, Югозападен университет „Н. Рилски” и други научни и изследователски организации. Те разглеждат широк спектър от проблемите на литературата за деца, фолклора и културната антропология:

- Мястото на спомена в бежанските вестници от ХХ век (Медийното пространство – поле на динамична среща на потоците на паметта), Международен университетски семинар за балканистични проучвания и специализации, ЮЗУ “Н. Рилски”, XVII Международна кръгла маса “Памет и забрава”, 15-17 февруари 2008;

- Интеркултурният диалог, реализиран чрез изкуството(анализ на резултатите от проекта “Завърти се наоколо с музика и танц”) - 12-та международна научна конференция “Комуникация и цивилизации”, ФЖМК – СУ “Св. Кл. Охридски”, Катедра на ЮНЕСКО “Комуникации и връзки с обществеността”, Програма за развитие на ПРООН в България, Европейска асоциация за обучение по журналистика, МВнР, 16-17 май 2009;

- Разказите на Константин Петканов във в. “Тракия” 20- 30-те години на миналия век, Юбилейна научна конференция “В сянката на канона”, посветена на 100 г. от рождението на Христо Огнянов, 120 г. от рождението на Константин Петканов, 130 г. от рождението на Стилиян Чилингиров, 140 г. от рождението на Анна Карима, Институт за литература – БАН, НБКМ „Св. св. Кирил и Методий”, София, 27-28 октомври 2011 г.

- Българската съдба (лична и национална) в четири разказа на Ангел Каралийчев - Национална научна конференция под надслов „Ангел Каралийчев. Фантастичният реализъм” по повод 110-та годишнина от рождението на Ангел Каралийчев, Институт за литература – БАН, НБКМ „Св. св. Кирил и Методий”, София, 25 октомври 2012 г.

- Медийни ретроспекции на Балканската война в пресата на бежанците от средата на ХХ в. – Международна научна конференция “100 години от Балканските войни (ретроспекции и проекции)”, Военна академия “Г.С. Раковски”, Институт за исторически изследвания-БАН, Институт за балканистика с център по тракология –БАН, ВТУ “Св.Св. Кирил и Методи”, Македонски научен институт – София, Тракийски научен институт- София, Регионални исторически музеи в Благоевград, Ст. Загора, Кърджали, Военноисторическа комисия, 3-8 октомври 2012 г.

- Меморатът като историческо свидетелство за измеренията на личността (Гоце Делчев и Дамян Груев), Сборник доклади от Годишна университетска научна конференция с международно участие на НВУ “В. Левски”, т. 15, ВТ, 3-4 юли 2014;